

IMPLEMENTACIÓ DE MODELS COMBINATS DE RECOLLIDA SELECTIVA EN UN MATEIX ÀMBIT. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

Combinació del model de recollida porta a porta i àrees d'aportació tancades amb model de contenidors oberts a la comarca del Berguedà (Catalunya)

Descripció

El Consell Comarcal del Berguedà és l'òrgan supramunicipal encarregat de la gestió de residus de tots els municipis de la comarca del Berguedà, amb una població total de 39.446 habitants¹ (Idescat, 2019). L'any 2017, l'índex de recollida selectiva del Berguedà es va situar en 32,5%, xifra per sota de la mitjana de recollida selectiva de Catalunya pel mateix any (situat en un 39.9% d'índex de recollida selectiva bruta).

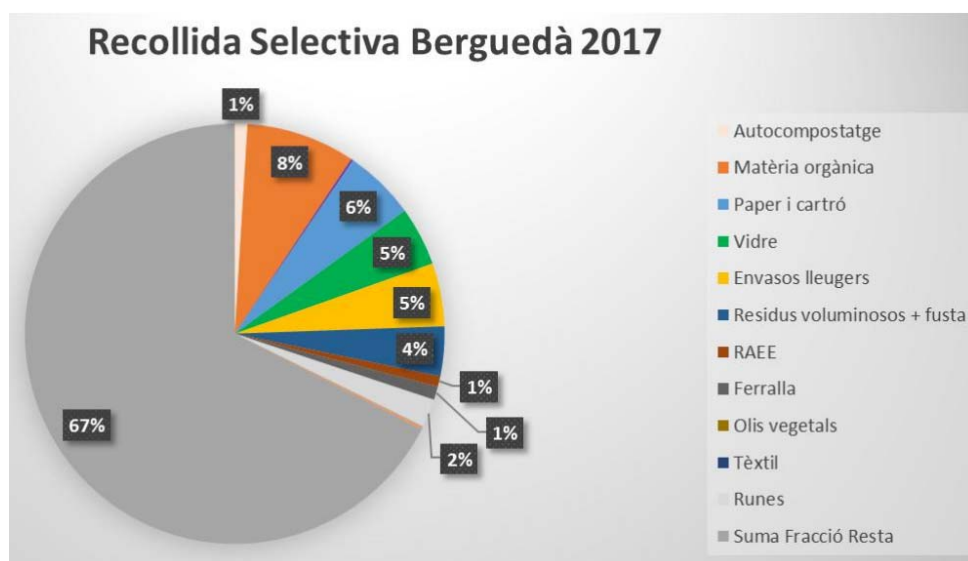

Figura 1. Distribució de la recollida de residus a la comarca del Berguedà a l'any 2017, abans de la implantació del nou sistema de recollida porta a porta. Font: Consell Comarcal del Berguedà, 2018.

¹ Idescat, 2019.

En aquest context, amb l'objectiu d'incrementar l'índex de recollida selectiva i de poder obtenir la identificació de l'usuari a la totalitat de la comarca, des del Consell Comarcal es va optar per la implantació de dos models de recollida de residus diferenciats en funció de les característiques del municipi:

- La recollida porta a porta (PaP) de residus domèstics i residus comercials combinat amb àrees d'aportació tancades amb control d'accés per a habitatges disseminats, en els municipis més poblats de la comarca. Actualment, aquest model es troba implementat.
- Per la resta de municipis, on actualment tenen contenidor obert combinat amb compostadors comunitaris i individuals per a la fracció orgànica, s'està estudiant dues possibles alternatives, encara en fase d'estudi: les àrees d'aportació tancades amb control d'accés (sense servei porta a porta) o bé contenidors tancats.

Pel que fa al model de **recollida porta a porta amb àrees d'aportació tancades** amb control d'accés, es va implementar durant la tardor de 2018 en els municipis de la comarca amb més de 500 habitants².

Durant l'octubre i novembre de 2018, es van produir canvis en el model de recollida de 12 municipis del Berguedà, implicant a una població total de 36.116 habitants³ i suposant al 90% de la població de la comarca. Concretament aquest nou servei de recollida s'ofereix als municipis de Berga (16.494 habitants³), Gironella (4.826 habitants³), Puig-reig (4.178 habitants³), Avià (2.226 habitants³), Bagà (2.138 habitants³), Casserres (1.608 habitants³), Cercs (1.145 habitants³), La Pobla de Lillet (1.095 habitants³), Guardiola de Berguedà (908 habitants³), Olvan (854 habitants³), Vilada (416 habitants³) i Sant Julià de Cerdanyola (228 habitants³).

² Existeix alguna excepció, com per exemple els municipis de Sant Julià de Cerdanyola i Vilada, ambdós amb una població inferior a 500 habitants.

³ Idescat, 2019.

Tots els municipis on s'ha implantat el model de recollida porta a porta compten amb un servei recollida domiciliària i un servei de recollida comercial. El kit de recollida varia en funció de si es recull al nucli urbà o als disseminats, essent el mateix per a tots els municipis, excepte al municipi de Berga que no disposen dels cubells de paper i cartró/envasos ni resta.

Kit Berga

- Un cubell marró airejat de 10 litres per dipositar els residus orgànics a la cuina
- Un cubell marró amb xip de 20 litres per a la recollida de la fracció orgànica
- 2 paquets de bosses compostables
- 2 paquets de bosses grogues identificades amb TAG per a la recollida d'envasos lleugers
- 26 bosses grises identificades amb TAG per a la recollida de la fracció resta
- Imant de nevera, calendari i butlletí del porta a porta

Kit tots els nuclis dels municipis, excepte Berga

- Un cubell marró airejat de 10 litres per dipositar els residus orgànics a la cuina
- Un cubell marró amb xip de 20 litres per a la recollida de la fracció orgànica
- Un cubell groc amb la tapa blava, amb xip i de 40 litres de capacitat per a la recollida d'envasos lleugers i paper i cartró
- Un cubell gris amb xip de 20 litres per a la recollida de la fracció resta
- 2 paquets de bosses compostables
- Imant de nevera, calendari i butlletí del porta a porta

Kit tots els disseminats

- Un cubell marró airejat de 10 litres per dipositar els residus orgànics a la cuina
- 2 paquets de bosses compostables
- Clauer electrònic d'accés a les àrees tancades

Figura 4. Característiques dels kits de recollida dels municipis amb el nou servei. Font: Consell Comarcal del Berguedà, 2020

Les característiques del servei de recollida porta a porta de cada fracció estan adaptades a les necessitats dels diversos municipis de la comarca. Al mateix temps, les rutes de recollida de les diferents regions dins de la comarca s'han dissenyat garantint l'optimització del servei. Així, els municipis de la **regió nord del Berguedà** -Avià, Bagà, Cercs, Guardiola de Berguedà, La Pobla de Lillet, Sant Julià de Cerdanyola i Vilada- comparteixen el mateix calendari de recollida. De la mateixa, els de la **regió sud del Berguedà** -Casserres, Gironella i Olvan- comparteixen el calendari de totes les fraccions excepte la fracció resta, i finalment Puig-reig i Berga disposen d'un calendari de recollida específic.

En termes generals, tots els municipis comparteixen trets comuns en el sistema de recollida de les diferents fraccions, excepte en el cas de Berga que en determinades fraccions té algunes particularitats.

Fracció	Berga	Resta de municipis
Fracció orgànica 	Es recull 3 vegades a la setmana amb el cubell marró de 20 litres, traient-lo fora davant de l'habitatge en funció del calendari establert en cada municipi. És obligatori dipositar els residus orgànics en bosses de compostables.	
Paper i cartró 	Es recull de forma setmanal coincidint amb un dels dies de recollida de la fracció orgànica. Es recull a granel, amb una caixa de cartró o una bossa de paper. En el cas dels edificis de més de 8 pisos disposen d'un bujol de 120 o 240 litres a l'entrada de l'edifici i el veïnat s'organitza per treure'l a l'exterior el dia de la recollida.	Es recull un dia a la setmana, amb el cubell groc amb tapa blava de 40 litres.
Envasos lleugers 	Es recull dos dies a la setmana amb una bossa groga identificada amb TAG.	Es recull dos dies a la setmana, amb el cubell groc amb tapa blava de 40 litres.
Vidre 	En tots els municipis es recull a través de contenidors situats a la via pública.	
Fracció resta 	Es recull un dia a la setmana de forma setmanal amb una bossa gris identificada amb TAG.	Es recull un dia a la setmana de forma quinzenal amb el cubell gris de 20 litres.

Fracció	Berga	Resta de municipis
Altres fraccions	<p>Restes vegetals. Les restes de poda no llenyosa es poden treure els dies de recollida de fracció orgànica fins a un volum màxim de 80 litres.</p> <p>Tèxtil sanitari. Es pot treure cada dia que hi hagi servei de recollida en una bossa a part identificada amb un distintiu específic.</p> <p>Residus voluminosos. Es poden treure els mobles vells a la porta de l'habitatge prèvia sol·licitud del servei a via telefònica o a través d'un formulari web.</p> <p>Residus especials. Es poden dipositar en qualsevol de les 3 deixalleries fixes de la comarca situades a Berga, Puig Reig i Guardiola de Berguedà, o bé la deixalleria mòbil segons un calendari preestablert.</p>	

Figura 5. Principals característiques del servei de recollida de les diferents fraccions en el cas de Berga i en la resta de municipis. Font: Consell Comarcal del Berguedà, 2020.

Tots els municipis que disposen del servei de recollida porta a porta també disposen d'una o més àrees d'aportació tancades amb control d'accés en el seu terme municipal. En total hi ha 39 àrees tancades distribuïdes entre els 12 municipis. En aquestes instal·lacions es poden trobar contenidors per al dipòsit de les fraccions orgànica, envasos lleugers, paper i cartró i resta, mentre que el contenidor per a la recollida d'envasos de vidre es troba situat a la via pública fora de les àrees d'aportació tancades, tal i com s'ha esmentat amb anterioritat.

Figura 6. A l'esquerra, imatge d'una àrea d'aportació tancada al Berguedà. A la dreta targeta i clauer electrònic per a l'accés a les àrees tancades.

Figura 7. Imatge d'un compostador d'ús comunitari juntament amb els contenidors de les altres fraccions en un municipi del Berguedà. Font: Red Estatal de Entidades Domésticas por el Compostaje Doméstico y Comunitario, Composta en Red, 2019.

Inicialment el Consell Comarcal tenia previst implantar de forma progressiva un nou model de recollida en aquests municipis, basat també en àrees d'aportació tancades amb control d'accés. No obstant això, actualment s'està estudiant la possibilitat de col·locar contenidors tancats a tots aquests municipis sense recollida porta a porta.

Els contenidors tancats per a cadascuna de les fraccions, estan pensats per funcionar de manera intel·ligent amb una targeta personalitzada d'accés que obre cada contenidor i permet registrar cada aportació. D'aquesta manera, es complementaria el canvi de model de gestió de residus a la comarca, contemplant-se de cara a futur la vinculació d'un sistema de pagament per generació.

Resultats

Durant la fase d'implantació del porta a porta als municipis grans, es van repartir 16.958 kits domèstics (bujols i bosses) i, un any més tard, el novembre de 2019, se n'havien repartit un total de 18.631. Pel que fa a les activitats comercials a finals de 2019 hi havia 2.500 establiments adherits al servei de recollida porta a porta. La implantació del servei també ha suposat la retirada de 1.600 contenidors de la via pública, el que suposa 2.850 m² de superfície d'espai públic alliberat de forma definitiva.

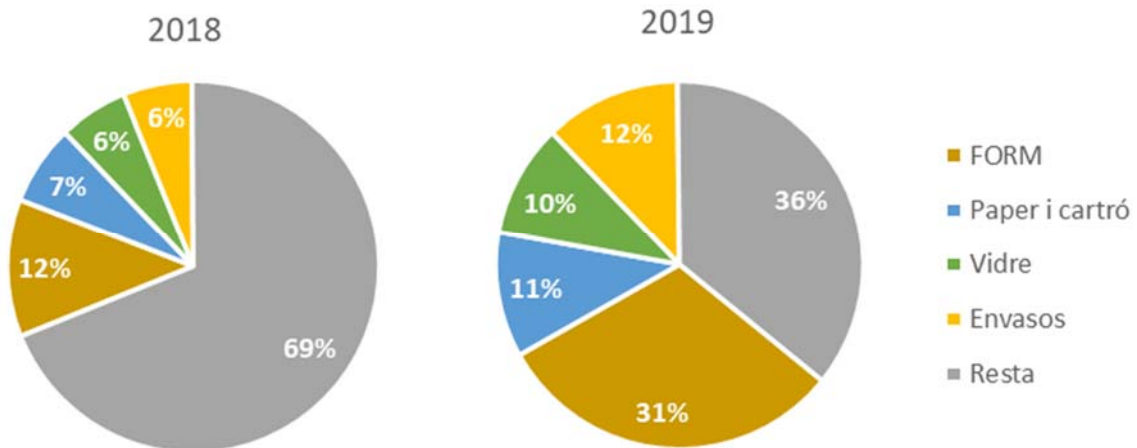

Figura 9. Percentatges de la comarca del Berguedà per fracció de la recollida de residus abans i després de l'entrada en funcionament del sistema porta a porta, (entre gener i setembre de 2018 i entre gener i setembre de 2019). Font: Consell Comarcal del Berguedà, 2019.

Pel que fa a la resta de fraccions selectives, la recollida de paper i cartró, vidre i envasos lleugers, a l'any 2019 ja s'observa un increment anual significatiu al Berguedà en la recollida selectiva de les tres fraccions respecte els anys anteriors. Concretament, l'any 2019 es registra la major quantitat de recollida d'aquestes fraccions, arribant gairebé a les 5.000 tones, mentre que l'any 2017 aquesta quantitat no arribava a les 3.000 tones.

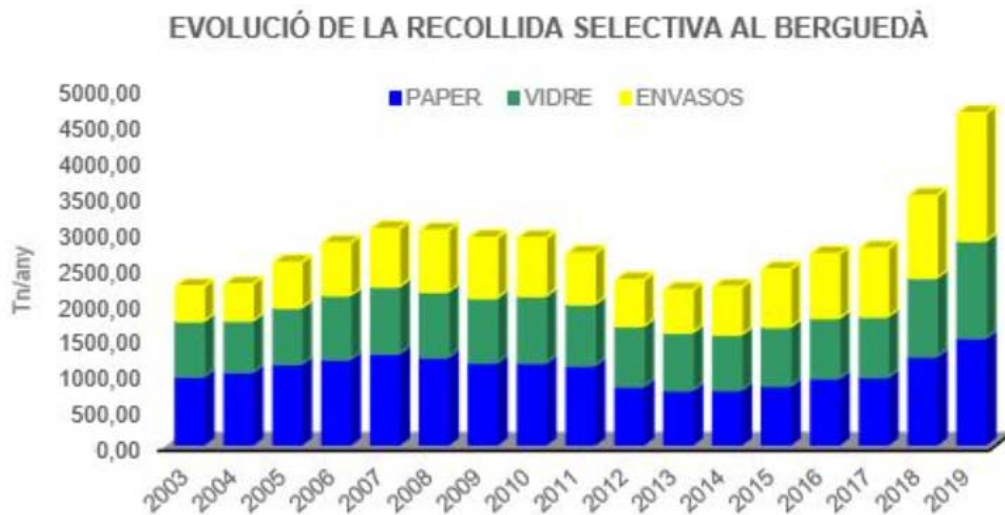

Figura 10. Evolució de la recollida selectiva de les fraccions de paper i cartró, vidre i envasos al Berguedà entre els anys 2003 i 2019. Font: Consell Comarcal del Berguedà, 2019.

Adicionalment, la implantació del nou sistema ha suposat la creació de 15 nous llocs de treball directes des de la posada en marxa del servei i la contractació de 10 educadors ambientals que han dut a terme les tasques d'informació i sensibilització.

Més informació

Consell Comarcal del Berguedà

